

ליל שבת קודש פרשת חקת ה'תשס"ח

בליל שבת קודש בסעודה ראשונה דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל בליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ז' המדבר מאמונה ומתפילה, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י (מוהרא"ש נ"י חזר בקיצור על תמצית דברי רביז"ל בתורה זו), דע, כי עיקר הגלות אינו אלא בשביל חסרון אמונה, ואמונה הוא בחינת תפילה, כמו שכתוב (שמות י"ז) "ויהי ידיו אמונה", ותרגומו: 'פרישן בצלו', וזה בחינת נסים למעלה מהטבע, כי התפילה למעלה מהטבע, כי הטבע מחייב כן, והתפילה משנה הטבע, וזה דבר נס, ולזה צריך אמונה, שיאמין שיש מחדש ובידו לחדש דבר כרצונו, ועיקר אמונה, בחינת תפלה, בחינת נסים, אינו אלא בארץ ישראל, כמו שכתוב (תהלים ל"ז): "שכן ארץ ורעה אמונה", ובשביל זה, כשפגם אברהם "במה אדע" (שם מ"ו), ובזה פגם בירושת ארץ, שהיא בחינת אמונה, בחינת תפילה, היה גלות מצרים, ומצרים הוא היפוך הנסים, כמו שכתוב (שמות י"ד): "ומצרים נסים לקראתו", שאין שם מקום הנסים, ואין שם מקום התפילה, כמו שכתוב (שם מ): "והיה כצאתי את העיר אפרש את כפי", וכל הגלויות מכוונים בשם מצרים, על שם שהם מצירים לישראל, וכשפוגמין באמונה, בתפלה, בארץ ישראל, הוא יורד לגלות, אבל אי אפשר לבוא לאמונה אלא על ידי אמת, ואי אפשר לבוא לאמת אלא על ידי התקרבות לצדיקים וילך בדרך עצתם; ועל ידי שמקבל מהם עצתם, נחקק בו אמת; אבל כשמקבלין עצות מרשעים, הוא בחינת נשואין בקלפה, שהוא עצת הנחש, וכמו שכתוב "הנחש השיאני" (בראשית ג') לשון נשואין, אבל עצת הצדיק הוא כולו זרע אמת וכו', עיין שם כל זה בדברי רביז"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה העיקר היא אמונה, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (מכות כ"ד). בא חבקוק והעמידן על אחת, שנאמר (חבקוק ב') וצדיק באמונתו יחיה, כי הכל תלוי ועומד על אמונה, וכשיש לו אמונה יש לו הכל, וכמו שכתוב (משלי כ"ח) איש אמונות רב ברכות, וכן אמר רביז"ל (שיחות הר"ן סי' ל"ג) אצל העולם אמונה היא דבר קמץ, אבל אצלי העיקר הוא אמונה, וכשאדם יש לו אמונה, חייו חיים, כי כשיש לו טוב, הוא מהלל ומברך לשמו יתברך על כל הטוב שנתן לו, וכשיש לו רע חס ושלום, הוא יודע שגם זה מהקדוש ברוך הוא, בשביל טובתו הנצחית, ולכן מקבל הכל באהבה, מה שאין כן אם אין לו אמונה חס ושלום, הוא בגלות עמוק מאד, וחיו

אינם חיים רחמנא ליצלן, כי אפילו כשיש לו מזב הוא מפחד בכל רגע שלא יאבד אותו, וכשיש לו רע אין לו במה לנחם את עצמו, ולכן עיקר עבודת אדם לחדש עצמו באמונה בכל עת, ולהמשיך על עצמו את האמונה בכל יום מחדש, וכמו שכתוב (איכה ג') חדשים לבקרים רבה אמונתך, ואז יהיה חיים טובים באמת, וירגיש מעין הגאולה ממש.

והנה מדת האמונה תלוי בתפילה, וכמו שכתוב (שמות י"ז) ויהי ידיו אמונה, ותרגם אונקלוס, פרישן בצלו, היינו פרוסות בתפילה, כי כפי שיש לאדם אמונה, כן הוא מתפלל אל השם יתברך, וכן כל מה שמתפלל אל השם יתברך, בן נתרבה אצלו האמונה, כי הם תלויים זה בזה, וכן כתיב (תהלים קמ"ז) האמנתי כי אדבר, אני זוכה לאמונה, כפי שאני מדבר ומתפלל אל הקדוש ברוך הוא, וכן כתיב (שם פ"ט) אודיע אמונתך בפי, שאני מודיע לעצמי את האמונה על ידי דיבורי פי, כי האמונה תולה בפה של אדם (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' מ"ד), ולכן כל מי שרוצה לזכות לאמונה ברורה, ירבה מאד בתפילה והתבודדות להקדוש ברוך הוא, ועל ידי זה יזדכך אצלו האמונה, ויזכה לצאת מגלותו לגמרי.

אבל להגיע אל אמונה ברורה בהקדוש ברוך הוא, צריכין אמונת צדיקים, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (מכילתא בשלח) על הפסוק (שמות י"ד) ויאמינו בה' ובמשה עבדו, אם במשה האמינו קל וחומר בה', בא זה ללמדך, שכל מי שמאמין ברועה ישראל כאילו מאמין במי שאמר והיה העולם, עיין שם, כי הצדיקים נותנים לנו עצות טובות על כל דבר, ומדריכים אותנו איך להגיע אל אמונה ברורה בהקדוש ברוך הוא, והם מלמדים אותנו דרך התפילה, ואיך שאין שום עצה אחרת רק לתלות עינינו למרום ולהתפלל אל הקדוש ברוך הוא, וכמו שעשה משה בשעת מלחמת עמלק, שנאמר (שמות י"ז) ויהי ידיו אמונה וגו', היינו פרושות בתפילה, וכמו שכתוב (שם) והיה כאשר ירים משה ידיו וגבר ישראל וגו', ואמרו על זה חכמינו הקדושים (ראש השנה כ"ט), וכי ידיו של משה עושות מלחמה או שוברות מלחמה, אלא כל זמן שהיו ישראל מסתכלים כלפי מעלה ומשעבדים אל לבם לאביהם שבשמים היו נוצחים, ופירש שם התוספות יום טוב, שמשה הראה והצביע עם ידיו כלפי מעלה, ולימד לנשמות ישראל שאין עצה אחרת רק לתלות עיניהם לאביהם שבשמים בתפילה, ועל ידי זה ינצחו את עמלק, ולכן כל שאדם מקורב אל צדיק אמיתי, ומקבל את דבריו באמונה פשוטה, כן נכנס בו אמונה בהקדוש ברוך הוא, וכן יעסוק בתפילה, עד שיזכה לראות נסים על כל פרט ופרט, מה שאין כן אם אין לאדם אמונת חכמים, והולך אחר עצת היצר הרע, שהוא עצת הנחש הקדמוני, אזי הוא אובד אמונתו, ונופל לתוך גלות מר ועמוק מאד רחמנא ליצלן, ולכן אשרי מי שזוכה להיות מקורב אל

צדיק אמיתי, ולקבל כל דבריו באמונה פשוטה מאד, כי על ידי זה יזכה לראות נסים ונפלאות בכל פרט של החיים, ומזב לו בזה ובבא לנצח, אשרי לו ואשרי חלקו.

וקישר מוהרא"ש נ"י את ענין הנ"ל לפרשת השבוע בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה כתיב (במדבר כ"א), וידבר העם באלקים ובמשה למה העליתנו ממצרים למות במדבר כי אין לחם ואין מים ונפשינו קצה בלחם הקלקל, וישלח ה' בעם את הנחשים השרפים וינשכו את העם, וימת עם רב מישראל, ופירש"י באלקים ובמשה, השוו עבד לקונו, עיין שם, ויש להבין מה מלמד אותנו התורה הקדושה בזה, שהשוו דיבורם הרע כלפי אלקים וכלפי משה, אבל על פי דברי רביז"ל הנ"ל מובן הענין מאד, כי התורה הקדושה מלמד אותנו גודל מעלת אמונת צדיקים, שרק על ידי אמונה בהם, יכולים להגיע אל אמונה בהקדוש ברוך הוא, ומיד שפוגמים באמונת צדיקים, פוגמים באמונה בהקדוש ברוך הוא, כי הם תלויים זה בזה, וכמובא בהמשך דברי המכילתא הנ"ל, כיוצא בדבר אתה אומר, וידבר העם באלהים ובמשה, אם באלהים דברו קל וחומר במשה, אלא זה בא ללמדך שכל מי שמדבר ברועה נאמן, כאילו מדבר במו שאמר והיה העולם, הרי ששניהם הושוו יחד, ולכן תיכף ומיד התלוננו על הגלות ואמרו, למה העליתנו ממצרים וגו', כי הפוגם באמונה יורד לגלות, וכל הגלות נקראים "מצרים" על שם שמצרים לישראל, וכן גם אמרו, כי אין לחם ואין מים ונפשינו קצה בלחם הקלוקל, כי מי שיש לו אמונה ברורה ומזוככת, ועוסק תמיד בתפילה, אינו צריך לעשבים ולסמים לרפאות חולאתו, רק הוא נתרפא על ידי לחם ומים, וכמו שכתוב (שמות כ"ג) ועבדתם את ה' אלקיכם, היינו על ידי תפילה ואמונה, וברך את לחמך ואת מימך והסירותי מחלה מקרבך, שיהיה לך רפואה על ידי הלחם ומים שאתה אוכל ושותה ולא תצטרך לרפואות (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' א'), אבל מיד שפגמו באמונה, התלוננו גם על הלחם והמים, ופיחדו מן החולאת, ואמרו, עתיד המן הזה שיתפח במיעינו (כמובא ברש"י), כי רק אמונה מציל אדם מן הכל.

וזהו, וישלח ה' בעם את הנחשים השרפים וינשכו את העם וגו', שקיבלו עונש מדה כנגד מדה, כי על ידי שפגמו באמונת צדיקים ולא הלכו אחר עצתם, רק הלכו אחר עצת היצר הרע שהוא עצת הנחש הקדמוני, על ידי זה באו הנחשים השרפים ונשכו אותם, ואז הכירו פגמם והתוודו את עונם, וכמו שכתוב, ויבא העם אל משה ויאמרו חטאנו כי דברנו בה' וכך, שהכירו תיכף ומיד שפגמו באמונה בה' ובצדיקו האמיתיים, והבינו, שחמור העוון שדיברו על משה, כמו שדיברו על ה', ולכן ביקשו התפלל אל ה' ויסר מעלינו הנחש, היינו שתגלה לנו את עבודת התפילה, שהיא עיקר העצה לסור מעצת הנחש ולבוא לידי אמונה, ויתפלל משה

בעד העם, כי היה עבודת משה רבינו כל ימי חייו, לגלות האמונה והתפילה לנשמות ישראל, ולהציל אותם מכל רע.

וזהו הכתוב אחר כך, ויאמר ה' אל משה עשה לך שרף ושים אותו על גס והיה כל הנשוך וראה אותו וחי, "על גס" דייקא, שהוא ענין התגלות הנסים על ידי עבודת התפילה, כי הראה להם משה רבינו שאין הנחש ממית אלא החטא ממית, ותיכף ומיד ששעבדו את לבם אל הקדוש ברוך הוא, והכניסו בעצמם אמונה שלימה ומזוככת, היה להם רפואה שלימה שלא על פי הטבע, וכמו שכתוב ויעש משה נחש נחושת וישמהו על הגס, והיה אם נשך הנחש את איש והביט אל נחש הנחושת וחי, ואמרו על זה חכמינו הקדושים (ראש השנה כ"ט. מובא כאן ברש"י) וכי נחש ממית או נחש מחיה, אלא בזמן שישראל מסתכלין כלפי מעלה ומשעבדין את לבם לאביהם שבשמים, היו מתרפאין, ואם לאו היו נימוקים, כי לימד אותם משה רבינו דרכי האמונה, שתיכף ומיד ששעבדו את לבם לאביהם שבשמים באמונה ברורה ומזוככת, יהיה להם רפואה שלימה לכל מכותיהם, ולא יצטרכו לרפואות גשמיים כלל, והשם יתברך יזכינו לאמונה ברורה בה' ובצדיקו האמתיים, עדי נזכה להמשיך על עצמינו כל מיני השפעות טובות ברוחניות ובגשמיות מעתה ועד עולם אמן ואמן.

בוקר שבת קודש פרשת חקת ה'תשס"ח

בשבת קודש בבוקר, בעת קידושא רבא, דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד בסיפורי מעשיות של רביז"ל במעשה מחיגר מעשה ג' דף נ"ג, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל ממשיך לספר, כששמעו המשפחה זאת, הוטב בעיניהם ואמרו: למה לנו לתן לו הספקה? טוב שיהיה לו פרנסה, והלוו לו עוד מעות, כדי שיוכל לנהוג המשא ומתן, כי הברכה הכי גדולה הוא כשאדם עצמאי ואינו נצרך לבריות, רק כל במחוננו על השם יתברך לבד, וכמו שכתוב (ירמיה ^{י"ג}) ברוך הגבר אשר יבטח בה', ושם ה' מבטחו, ולהיפוך, הקללה הכי גדולה הוא

כשאדם נצרך לבריות, ובוטח על בן אדם, וכמו שכתוב (שם) ארור הגבר אשר יבטח באדם ושם בשר זרועו, וכן הזהירנו דוד המלך עליו השלום ואמר (תהלים קמ"ז) אל תבטחו בבן אדם שאין לו תשועה, היינו שאין לו תשועה לעצמו, ואיך יעזור לך עם איזה תשועה, ומיד שאדם נצרך לבריות וסומך על שולחן אחרים, הייו מרורים מאד, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות ו'): כיון שנצטרך אדם לבריות פניו משתנות לכמה גוונין, וכאילו נדון בשני דינים, אש ומים, עיין שם, וכן אמרו (ביצה ל"ב): כל המצפה על שלחן אחרים, עולם חשך בעדו, וחיוו אינם חיים, והוא שרוי תמיד בקטנות המוחין, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא י"ב): גדול הסמוך על שולחן אחיו כקטן דמו, כי עיקר שלימות האדם כשהוא עצמאי ואינו נצרך לשום בריה, רק יודע שכל פרנסתו תלוי ביד הקדוש ברוך הוא לבד, וכמו שאמר היונה אל נח כשיצא מן התיבה (מובא בפירוש"י בראשית ח' י"א), יהיו מזונותי מרורין כזית בידו של הקדוש ברוך הוא, ולא מתוקין כדבש בידי בשר ודם, וכן בכל עסק, הכי טוב כשאדם מנהל העסק לבד בלי שותפים, כי אז פומר מעל עצמו כל מיני צרות ויסורים, ולכן שמחו המשפחה מאד, כשהבן חוגר נתרצה לעשות משא ומתן בעצמו, ולא לסמוך עליהם לפרנסתו, וזה היה סימן שהגיע למעלה גדולה.

ושכר לו עגלה ונאמן ובעל עגלה ונסע, כי זה גם חלק מעצמאית שלו, ששכר לעצמו עגלה כדי שיכול ליסע לכל מקום מבוקשו, ולא יצטרך לבקש טובות מאחרים, וכן נוהג היום לענין רכב, כשיש לאדם רכב משלו, הרי הוא עצמאי, ואינו צריך לטובות מבני אדם שיסיעו אותו, וכבר אמר רבינו"ל (חיי מוהר"ן סי' ר"ל) שטוב היה שיהיה לאיש כשר סוסים, שיסע בכל פעם עם בני הנעורים לתוך איזה יער וכיוצא, ושם ידברו יראת שמים ויהיה להם התבודדות, עיין שם, וכן נוהג היום עם רכב, כשיש לאדם רכב משלו, יכול ליסע בכל פעם לשדה או ליער להתבודד עמו יתברך, ואינו תלוי בדעת אחרים כלל.

ונאמן, היינו שבחר לעצמו צדיק ורבי שיכול להתייעץ עמו בכל פעם, לתת לו עצות נאמנות בעבודת השם יתברך, כי רק צדיק אמיתי נקרא "נאמן", וכמו שכתוב אצל משה רבינו עליו השלום (במדבר י"ב) בכל ביתי "נאמן" הוא, ואדם מוכרח להיות מקורב לצדיק אמיתי שיזרה לו דרך בחיים, ושיתן לו עצות טובות על כל דבר, כי העצות של הצדיק הם כולו זרע אמת (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ז), ועל ידם יצליח בכל דבר, ואפילו אם לא עלה לו יפה מעצתו, הוא יודע שהיה רק מהשם יתברך, אבל אם לא היה מקבל עצת הצדיק, היה אפשר שתגיע לו רעה בלי גזר דין של מעלה, רק שהוא בעצמו משך על עצמו, כמו שכתוב (משלי י"ט): "אולת אדם תסלף דרכו ועל ה' יזעף

לבו, אך אם קיבל עצת הצדיק, יודע שהוא רק על פי משפט שלמעלה (ליקומי מוהר"ן חלק א' סי' קמ"ג).

ובא לקרעמשמע (מלון), ואמר הנאמן שילינו שם, והוא על דרך שאמרו חכמינו הקדושים (פסחים ב.) לעולם יכנס אדם בכי טוב ויצא בכי טוב, היינו בשעה שהחמה זורחת, כי אז אין כל כך סכנה בדרך.

ולא רצה, וזה היה תחילת הפגם שלו, שלא ציית לעצת הנאמן שהוא הצדיק, ולא קיבל את דבריו, ולכאורה הוא פלא, כי הרי הוא בעצמו שכר נאמן להתייעץ עמו ולהורות לו הדרך, וכשבא למעשה לא ציית לו, אבל זה מחמת התגברות היצר, להסתיר מן האדם את גדולת הצדיק, ואל מה יכול לזכות על ידו, ולכן אפילו בשנותן לו עצה טובה, יש כל מיני מניעות לקיים את דבריו, וצריך עזות דקדושה לזרוק את שכלו המדומה, ולציית לכל דבריו כי הוא זה.

והפצירו בו, והוא עקש אותם ונסעו משם, ותעו ביער ונפלו עליהם גזלנים, כי גם זה היה מעות שלו, מה שהתעקש נגד אחרים, ורצה לגמור כרצונו דייקא, כי רביז"ל לימד אותנו שאף פעם לא כדאי להתעקש, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות ס"ד.) כל הדוחק את השעה השעה דוחקתו, אבל כשאדם מוותר, ומבטל דעתו נגד אחרים, לבסוף הכל מסתדר כרצונו, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (אבות ב.) במל רצונך מפני רצונו, כדי שיבטל רצון אחרים בפני רצונך, מה שאין כן כשאדם מתעקש שיהיה דווקא כרצונו, אזי לבסוף מפסיד הכל, וכמו שקרה כאן שנפל עליו גזלנים ולקח ממנו הכל, ובפרט כשמתעקש נגד רצון הנאמן והצדיק, אזי מפסיד מאד ברוחניות ובגשמיות, כי אם אינו מציית לעצת הצדיק ברוחניות, שנותן לו עצות נפלאות איך לרכוש לעצמו תורה ותפילה ומצוות ומעשים טובים, בוודאי יפסיד מאד, כי הצדיק נותן לו עצות מעלמא דאתי, איך לזכות על ידם לחיי עולם הבא, ואם אינו מציית אותו, הרי מאבד בידיו חיי נצח חס ושלום, וגם אפילו בגשמיות, כשהצדיק נותן לו עצה, הרי עצתו הוא רק כדי להצליח בעולם הזה ובעולם הבא, ואם כן איך יעזוב עצתו, ויתעקש לגמור כרצונו, ולכן אשרי מי שזוכה להיות מקורב לצדיק אמיתי ולקבל עצתו בכל דבר, כי אז יזכה לחיים טובים ונצחיים בזה ובבא לנצח, יזכינו הקדוש ברוך הוא להגיע לזה באמת, אמן ואמן.

סעודה שלישית פרשת חקת ה'תשס"ח

בסעודה שלישית, סעודת רעווא דרעווין, דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל ליקומי מוהר"ן חלק א' סי' קצ"ו המדבר מעבודת התפילה ברחמים ותחנונים, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל אומר, איתא במשנה (אבות פרק ב') וכשאתה מתפלל אל תעשה תפלתך קבע אלא רחמים ותחנונים לפני המקום, כי אסור לאדם לעמוד עצמו על שום דבר, היינו שאסור להתעקש בתפלתו שהקדוש ברוך הוא יעשה לו דווקא את בקשתו, כי זה הוא כמו לוקח דבר בחזקה, בגזילה, רק צריך להתפלל ולהתחנן לפני השם יתברך ברחמים ותחנונים, אם יתן השם יתברך, יתן, ואם לאו, לאו, וזה: 'אל תעשה תפלתך קבע', מלשון גזילה, כמו שכתוב (משלי כ"ב): "קבע את קבעיהם נפש", היינו שכל מה שהוא מבקש, הן פרנסה או בנים או שאר צרכים, אסור להתעקש ולעמד עצמו בתפלתו, שדווקא יעשה הקדוש ברוך הוא את תפלתו, כי זה הוא תפלת קבע, שלוקח הדבר בחזקה בגזילה, רק יתפלל רחמים ותחנונים, עד כאן לשון רביז"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה רביז"ל נותן לנו כלל גדול בעבודת התפילה, שאסור לאדם להתעקש בתפלתו, ולומר שהקדוש ברוך הוא מוכרח למלאות בקשתו, כי זהו כמו שלוקח דבר בחזקה ובגזילה, שהוא איסור חמור מאד, רק עיקר התפילה צריך להיות ברחמים ובתחנונים, אם יתן הקדוש ברוך הוא, יתן, ואם לאו, לאו, כי הוא יתברך יודע מה שטוב לאדם, ולפעמים הדבר שאדם מבקש הוא לרעתו, וכמו שכתוב (קהלת ה') עושר שמור לבעליו לרעתו, ואם יתעקש בתפלתו, יכול להיות שיפעול את בקשתו, כי כך הטביע הקדוש ברוך הוא בכח התפילה, אבל תקנתו יהיה קלקלתו, ויזיק לו חס ושלום, ולכן למה להתעקש שהקדוש ברוך הוא דווקא ימלא בקשתו, יותר טוב לבקש ברחמים ובתחנונים, ולמסור את עצמו לגמרי אליו יתברך, שהוא יתברך יעשה כטוב בעיניו, ואזי תמיד יהיה לו מה שצריך, ויהיה הכל למען טובתו הנצחית.

והנה אין סתירה לזה מדברי רביז"ל (ליקומי מוהר"ן חלק ב' סי' מ"ח), שאדם צריך להיות "עקשן גדול" בעבודת ה', כי בוודאי על עבודת התפילה בעצמה, אדם צריך להיות עקשן גדול, ולהתפלל מדי יום ביומו על כל מה שצריך, ולא להיות קמצן בתפילותיו,

רק לשפוך תפילות בעשירות גדולה, וכמו שכתוב אצל יצחק אבינו (בראשית כ"ה) ויעתר יצחק לה', ואמרו חכמינו הקדושים (בראשית רבה פרשה ס"ג סי' ה') מלמד ששפך תפילות בעושר, רק הכוונה הוא, שעל הדבר המתבקש אסור להתעקש ולומר שהקדוש ברוך הוא מוכרח למלאות בקשתו, כי אין זה מדרכי האמונה, רק העיקר למסור את עצמו לגמרי אל השם יתברך, ולבקש ברחמים ובתחנונים, שהקדוש ברוך הוא יעשה הטוב בעיניו, למען טובתו הנצחית, ואז לעולם לא יכשל, ויהיה לו כל הצמרכותו תמיד.

והנה ענין זה "לא להתעקש בתפילתו", נכלל במה שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות ס"ד.) כל הדוחק את השעה, השעה דוחקתו, כי ענין דחיקת השעה שייך בכל דבר, שמתעקש שמוכרח להיות לו מה שרוצה "עכשיו ברגע זו", הן בעסקי הרוחניים והן בעסקי הגשמיים, והיות שעל פי רוב נמנע מן האדם להשיג "עכשיו ברגע זו" את מה שרוצה, לכן נשבר לבו ונופל בדעתו, וכל חיו מרורים מאד, מה שאין כן כשיש לאדם סבלנות ואריכות אפיים, ואינו דוחק את השעה בשום דבר, אזי סוף כל סוף יגיע למבוקשו, ולא יחסר לו שום דבר כלל, וכמו שמסביר מוהר"ג ז"ל (ליקוטי הלכות גולה הלכה ה'), שכל הפגמים שבעולם באים מחמת דחיקת השעה, שאדם רוצה "עכשיו ברגע זה", מה שרוצה, הן בכסף הן בכבוד והן בשאר תאוות, וכשאינו יכול להשיגם בהיתר, אזי לוקח אותם באיסור חס ושלום, אבל אלמלא היה לו סבלנות ואריכות אפיים, היה משיג כל חפציו בהיתר, וכמו שאיתא בגמרא (מנחות מ"ד.) אותן מצעות שהציעה לו באיסור, הציעה לו בהיתר, עיין שם, נמצא שעל ידי סבלנות ואריכות אפיים אדם זוכה לימלאות משאלות לבו בטוב ובנעימים, ולכן אשרי מי שמכניס בעצמו מדה יקרה זאת של סבלנות ואריכות אפיים, ואינו מתעקש על שום דבר, כי אז יחיה חיים טובים ומתוקים בזה ובבא לנצח, אשרי לו ואשרי חלקו.

וקישר מוהרא"ש נ"י את ענין הנ"ל לפרשת השבוע בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה מצינו בפרשת השבוע את הפגם של הכאת הסלע, שהכה משה רבינו את הסלע במטהו פעמיים במקום שהיה צריך לדבר אליו, וכל המפרשים טרחו וייגעו למצוא פירוש הענין, והנה מבואר בדברי רביז"ל (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' כ'), שענין הכאת הסלע היתה פגם של דחיקת השעה, שמשה רבינו היה צריך לדבר נגד הסלע, דיבורי תפילה ברחמים ותחנונים, ולהמשיך בתפילתו כל השפע שהיה צריך לעדה, אבל נגד העם היה צריך להשתמש במטה עוזו, ולהכניע רעתם על ידי המטה שבידו, וכענין שנאמר ליהושע (מובא ברש"י דברים ל"א פסוק ז') מול מקל והך על קדקדן, דבר אחד לדור ולא שני דברים לדור, עיין שם, כי להכניע הרעה שבעדה, צריכין ללכת בתוקף ועוז, ובדרך עקשנות, להראות להם חומר הענין, שצריכין להקשיב לתורת ה'

ולשמור מצוותיו, אבל כשבא להמשיך להם שפע ברוחניות ובגשמיות, שהוא ענין המשכת מימי הסלע, צריכין להתפלל ברחמים ובתחנונים לפני המקום, ולא לקחת בחזקה, שזהו מה שנאמר למשה רבינו (במדבר כ') קח את המטה והקהל את העדה וגו', היינו שתתמש עם המטה להקהל את העם ולהכניע רעתם, אבל אחר כך, ודברתם אל הסלע לעיניהם ונתן מימיו וגו', היינו שתדבר ברחמים ובתחנונים אל השם יתברך לפני עיניהם, ותמשיך להם השפעתם על ידי תפילה ברחמים ובתחנונים כראוי, אבל משה רבינו לא עשה כן, אלא השתמש עם מטה עוזו בשעת התפילה, ולקח הדבר בכח ובאונם, וכמו שכתוב וירם משה את ידו ויך את הסלע במטהו פעמיים וגו', ולכן לא נתקדש שם ה' בתכלית השלימות, וכמו שכתוב יען לא האמנתם בי להקדישני לעיני בני ישראל וגו', כי לא הראה לעדה דרך שלימות התפילה, שהוא ברחמים ובתחנונים דייקא, ולא להתעקש על שום דבר, ועל ידי הסתלקות משה רבינו, שהיה קודם הזמן, מדה כנגד מדה, שכל הדוחק את השעה, השעה דוחקתו, ונסתלק קודם זמנו, מזה למדו כולם שצריכין להתפלל תמיד ברחמים ובתחנונים דייקא, ולא לדחוק את השעה בשום דבר, נמצא שקידוש ה' שנחסר בשעת הכאת הסלע, נשלם בשעת הסתלקותו, והשם יתברך יזכינו לעסוק בתפילה תמיד, ויתקדש שם שמים על ידינו, עדי נזכה לראות בהרמת קרן ישראל ובביאת משיח צדקינו במהרה בימינו אמן ואמן.

